

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кре- ди- ти	Семестр	
			V	
Всього годин за навчальним планом, з них:	105	3,5	105	
Аудиторні заняття, у т.ч:	44	1,5	44	
лекцій	30		30	
лабораторні роботи	8		8	
практичні заняття	6		6	
Самостійна робота, у т.ч:	61	1	61	
підготовка до аудиторних занять	12		12	
підготовка до контрольних заходів	10		10	
виконання курсового проекту або роботи	-			
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	9		9	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Програмування на Java» є навчити студентів засвоєнню необхідних знань з основ розробки крос-платформних компонентів, а також формування твердих практичних навичок щодо розроблення додатків з використанням компонентного підходу при розробки розподілених систем.

Завдання дисципліни. Основними завданнями вивчення дисципліни «Програмування на Java» є ознайомлення студентів з Java – технологіями, набуття навичок застосування Java – технологій для створення крос-платформних програмних систем, умінь застосовувати створені за допомогою Java – технологій програмні системи для автоматизації професійної діяльності.

Пререквізити дисципліни. Успішне опанування курсу «Програмування на Java» передбачає знання та навички з курсів «Алгоритмізація та програмування», «Об'єктно-орієнтоване програмування».

Постреквізити дисципліни. Вивчення дисципліни забезпечує досліджувати засоби багатопоточності в Java, досліджувати програмні інтерфейси виклику віддалених методів передачу віддаленого об'єкту, створювати крос-платформні програмні системи в Java, застосовувати створені за допомогою Java - технологій програмні системи для автоматизації професійної діяльності.

Компетентності:

- ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі комп'ютерних наук або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів інформаційних технологій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК-3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

- СК-3. Здатність до логічного мислення, побудови логічних висновків, використання формальних мов і моделей алгоритмічних обчислень, проектування, розроблення й аналізу алгоритмів, оцінювання їх ефективності та складності, розв'язності та нерозв'язності

алгоритмічних проблем для адекватного моделювання предметних областей і створення програмних та інформаційних систем;

- СК-8. Здатність проєктувати та розробляти програмне забезпечення із застосуванням різних парадигм програмування: узагальненого, об'єктно-орієнтованого, функціонального, логічного, з відповідними моделями, методами й алгоритмами обчислень, структурами даних і механізмами управління.

Заплановані результати навчання:

- ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.
- ПР2. Використовувати сучасний математичний апарат неперервного та дискретного аналізу, лінійної алгебри, аналітичної геометрії, в професійній діяльності для розв'язання задач теоретичного та прикладного характеру в процесі проєктування та реалізації об'єктів інформатизації.
- ПР3. Використовувати знання закономірностей випадкових явищ, їх властивостей та операцій над ними, моделей випадкових процесів та сучасних програмних середовищ для розв'язування задач статистичної обробки даних і побудови прогнозних моделей.
- ПР4. Використовувати методи обчислювального інтелекту, машинного навчання, нейромережевої та нечіткої обробки даних, генетичного та еволюційного програмування для розв'язання задач розпізнавання, прогнозування, класифікації, ідентифікації об'єктів керування тощо.
- ПР5. Проєктувати, розробляти та аналізувати алгоритми розв'язання обчислювальних та логічних задач, оцінювати ефективність та складність алгоритмів на основі застосування формальних моделей алгоритмів та обчислюваних функцій.
- ПР7. Розуміти принципи моделювання організаційно-технічних систем і операцій; використовувати методи дослідження операцій, розв'язання одно- та багатокритеріальних оптимізаційних задач лінійного, цілочисельного, нелінійного, стохастичного програмування.
- ПР8. Використовувати методологію системного аналізу об'єктів, процесів і систем для задач аналізу, прогнозування, управління та проєктування динамічних процесів в макроекономічних, технічних, технологічних і фінансових об'єктах.
- ПР9. Розробляти програмні моделі предметних середовищ, вибирати парадигму програмування з позицій зручності та якості застосування для реалізації методів та алгоритмів розв'язання задач в галузі комп'ютерних наук.
- ПР10. Використовувати інструментальні засоби розробки клієнт-серверних застосувань, проєктувати концептуальні, логічні та фізичні моделі баз даних, розробляти та оптимізувати запити до них, створювати розподілені бази даних, сховища та вітрини даних, бази знань, у тому числі на хмарних сервісах, із застосуванням мов веб-програмування.
- ПР12. Застосовувати методи та алгоритми обчислювального інтелекту та інтелектуального аналізу даних в задачах класифікації, прогнозування, кластерного аналізу, пошуку асоціативних правил з використанням програмних інструментів підтримки багатовимірної аналізу даних на основі технологій DataMining, TextMining, WebMining.
- ПР15. Застосовувати знання методології та CASE-засобів проєктування складних систем, методів структурного аналізу систем, об'єктно-орієнтованої методології проєктування при розробці і дослідженні функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем.
- ПР16. Розуміти концепцію інформаційної безпеки, принципи безпечного проєктування програмного забезпечення, забезпечувати безпеку комп'ютерних мереж в умовах неповноти та невизначеності вихідних даних.
- ПР17. Виконувати паралельні та розподілені обчислення, застосовувати чисельні методи та алгоритми для паралельних структур, мови паралельного програмування при розробці та експлуатації паралельного та розподіленого програмного забезпечення.

Методи навчання – практичний, наочний, словесний, робота з книгою. Практичних навичок студенти набувають на аудиторних лекційних та практичних заняттях.

Форми навчання – аудиторна, позааудиторна, індивідуальна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Базові оператори та приведення їх типів.					
Реалізація процесів обробки інформації засобами алгоритмічних мов високого рівня.	7	4			3
Змінні та загальні типи даних.	7	2		2	3
Базові оператори та приведення типів	7	2		2	3
Управляючі інструкції	9	4		2	3
Оператори циклів	9	4		2	3
Разом за змістовим модулем 1	39	16		8	15
Змістовий модуль 2. Робота з масивами та об'єктами.					
Створення та робота з масивами	15	6	2		7
Тонкощі роботи з об'єктами	11	4	2		5
Основи бібліотеки Swing.	10	4	2		4
Разом за змістовим модулем 2	36	14	6		16
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	105	30	6	8	61

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1,2	Реалізація процесів обробки інформації засобами алгоритмічних мов високого рівня. Поняття про автоматизацію програмування. Мова програмування Java. Структура програмного модуля.	4
3	Змінні та загальні типи даних. Змінні базових типів. Оголошення змінних. Класи-оболонки.	2
4	Базові оператори та приведення типів. Арифметичні, логічні, побітові оператори та оператор присвоєння.	2
5,6	Управляючі інструкції. Умовний оператор If. Оператор вибору switch-case. Програмування алгоритмів розгалуженої структури в середовищі Java або NetBeans.	4
7,8	Оператори циклів. Оператор For. Оператор While та Do-While Програмування алгоритмів циклічної структури в середовищі Java або NetBeans.	4
9-11	Створення та робота з масивами. Одномірні та двомірні	6

	масиви. Ініціалізація, присвоювання та зрівняння масивів в середовищі Java або NetBeans.	
12,13	Тонкощі роботи з об'єктами. Статичні поля та методи, анонімні об'єкти, внутрішні класи.	4
14,15	Основи бібліотеки Swing. Основи поняття. Створення вікон з: текстовою міткою, текстом та піктограмою, міткою та кнопкою.	4

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Тривалість (годин)
1	Програмування в середовищі Java або NetBeans. Перша дуже проста програма.	2
2	Програмування в середовищі Java або NetBeans: Робота з датою і часом.	2
3	Створення вікон з текстовим полем в середовищі Java або NetBeans.	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Тривалість (годин)
1	Програмування в середовищі Java або NetBeans алгоритмів типових обчислювальних процесів.	2
2	Програмування в середовищі Java або NetBeans. Математичні утиліти.	2
3	Багатопоточне програмування в середовищі Java або NetBeans.	2
4	Програмування в середовищі Java або NetBeans . Робота з файлами.	2

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	підготовка до аудиторних занять	12
	підготовка до контрольних заходів	10
	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	9
	підготовка до екзамену	30

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Письмовий, усний, практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль успішності студента здійснюється за допомогою 100-бальної системи оцінювання, що має відповідні оцінки в національній шкалі і шкалі ECTS.

Змістовий модуль 1. Базові оператори та приведення їх типів.

Самостійна домашня робота (максимальна кількість балів – 100):

«Домашнє завдання №1»

- виконання самостійної роботи та її оформлення – 60 балів;
- відповідь на теоретичне питання №1, №2 при захисті самостійної роботи (максимальна кількість балів на одне питання - 20 балів): 40 балів;
- якщо продемонстровано високий рівень володіння матеріалом (складено код програми, отримані результати обчислення) 20 балів;
- якщо продемонстровано добрий рівень володіння матеріалом (складено код програми з незначними помилками, отримані результати обчислення) але студент показав логічне мислення, вміння орієнтуватися в суті питання 16 – 19 балів;
- якщо продемонстровано добрий рівень володіння матеріалом (сутність розкрита, але в кодї програми були суттєві помилки, які вплинули на результати обчислення 6 -15 балів;
- якщо продемонстровано низький рівень володіння матеріалом (складено код програми зі значними помилками, не отримано результатів обчислення) 1 - 5 балів;
- якщо продемонстровано незадовільний рівень володіння матеріалом (не складено код програми, немає результатів обчислення) 0 балів.

Підсумкова оцінка зі змістового модуля 1 визначається як оцінка за самостійну домашню роботу змістового модуля 1.

Змістовий модуль 2. Робота з масивами та об'єктами

Самостійна домашня робота (максимальна кількість балів – 100):

«Домашнє завдання №2»

- виконання самостійної роботи та її оформлення – 60 балів;
- відповідь на теоретичне питання №1, №2 при захисті самостійної роботи (максимальна кількість балів на одне питання - 20 балів): 40 балів;
- якщо продемонстровано високий рівень володіння матеріалом (складено код програми, отримані результати обчислення) 20 балів;
- якщо продемонстровано добрий рівень володіння матеріалом (складено код програми з незначними помилками, отримані результати обчислення) але студент показав логічне мислення, вміння орієнтуватися в суті питання 16 – 19 балів;
- якщо продемонстровано добрий рівень володіння матеріалом (сутність розкрита, але в кодї програми були суттєві помилки, які вплинули на результати обчислення 6 -15 балів;
- якщо продемонстровано низький рівень володіння матеріалом (складено код програми зі значними помилками, не отримано результатів обчислення) 1 - 5 балів;
- якщо продемонстровано незадовільний рівень володіння матеріалом (не складено код програми, немає результатів обчислення) 0 балів

Підсумкова оцінка зі змістового модуля 2 визначається як оцінка за самостійну домашню роботу змістового модуля 2.

- екзамену

Екзамен проводиться в письмовій формі у вигляді відповідей на білети, що містять два теоретичних питання і 1 практичного завдання. До складання екзамену допускаються студенти, які повністю виконали навчальний план дисципліни – отримали не менше 60 балів з кожного змістового модуля.

Екзамен (максимальна кількість балів – 100):

- відповідь на теоретичні питання (максимальна кількість балів на одне питання - 25 балів): 50 балів;
- правильна відповідь на питання 25 балів;
- студент показав логічне мислення, вміння орієнтуватися в суті питання щодо сенсу відповіді, але відповідь на питання потребує деяких уточнень 19 – 24 балів;
- відповідь на питання із незначними помилками (сутність розкрита, але були помилки в формулюваннях) 9 -18 балів;
- відповідь на питання зі значними помилками (не розкрита сутність питання) 1 - 8 балів;
- неправильна відповідь або немає відповіді 0 балів.
- виконання практичних завдань максимальна кількість балів: 50 балів;

- правильне виконання завдання, розрахунки виконані без помилок, проведено аналіз результатів 50 балів;
- робота виконана повністю, розрахунки виконані послідовно, але виконання завдання потребує деяких уточнень, аналіз результатів недостатній 40 – 49 балів;
- виконання завдання із незначними помилками (сутність розкрита, але були помилки в формулюваннях або розрахунках, аналіз результатів недостатній) 30 -39 балів;
- виконання завдання із незначними помилками (сутність розкрита, але були помилки в розрахунках, аналіз результатів відсутній) 20 -29 балів;
- виконання завдання зі значними помилками (неправильні розрахункові формули, неповне розв'язання завдання) 19 - 9 балів;
- виконання завдання зі значними помилками (неправильне застосування формули, неповне обґрунтування розв'язання завдання) 8 - 1 балів;
- неправильне виконання завдання або немає розв'язання 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середня між підсумковими оцінками за змістові модулі 1, 2 та оцінкою екзамену.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Порядок зарахування пропущених занять:

- пропущена лекція відпрацьовується підготовкою конспекту відповідно до теми пропущеного заняття та його захистом;
- пропущені практичні заняття відпрацьовуються студентами виконанням відповідної практичної роботи самостійно та її захистом.
- пропущені лабораторні заняття відпрацьовуються студентами виконанням відповідної лабораторної роботи самостійно та її захистом.

Зміни в нарахуванні балів у випадках несвоєчасного виконання завдань не відбувається.

Дотримання академічної доброчесності студента передбачає:

- самостійне та добросовісне виконання завдань, в тому числі поточного та підсумкового контролю;
- відповідальне ставлення до своїх обов'язків;
- повага до честі й гідності інших осіб;
- посилання на джерела інформації у разі запозичення ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- використання при виконанні завдань лише перевірених та достовірних джерел інформації.

За порушення академічної доброчесності студент може бути притягнутий до академічної відповідальності (повторне проходження оцінювання).

Також несприятливим у навчальній діяльності студентів є академічний плагіат, самоплагіат, фальсифікація та інші види академічної нечесності.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Васильев А.Н. Объектно-ориентированное программирование: Учебное пособие.- СПб.: Питер, 2014. – 400 с.
2. Васильев А.Н. Самоучитель Java с примерами и программами. 2-е издание. – СПб.: Наука и Техника, 2016. – 368 с.
3. Васильев О. Програмування мовою Java. – К.: Навчальна книга – Богдан, 2020. – 696 с.
4. Монахов В. Язык программирования Java и среда NetBeans. СПб.: БХВ, 2015. – 720 с.

5. Руденко В.Д., Жугастров О.О. Вивчаємо Java у школі. Частина 1. Синтаксис мов: Навчальний посібник. – К.: Ранок, 2020. – 96 с.
6. Руденко В.Д., Жугастров О.О. Вивчаємо Java у школі. Частина 2. Класи, об'єкти, методи: Навчальний посібник. – К.: Ранок, 2020. – 96 с.
7. Фишер Т.Р. Java. Карманный справочник. М.: Вильямс, 2016. 224 с.
8. Эккель Б. Философия Java. СПб.: Питер., 2014. – 640 с.
9. Хабибуллин И. Создание распределенных приложений на Java 2 / И. Хабибуллин. - М.: БХВ-Петербург, 2017. - 704 с.

Допоміжна

1. Алгоритми і структура даних: Навчальний посібник / В.М.Ткачук. – Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2016..– 286 с.
2. Блох Дж. Java. Эффективное программирование –М., Лори, 2014г.
3. Лафоре Р. Структура данных и алгоритмы Java. – СПб.: Питер, 2013. – 704 с.
4. Дейтел Х.М., Сантри С.И. Технология программирования на JAVA 2.-М. ООО «Бином-Приесс», 2015. – 464 с.
5. Fabio, Luigi Bellifemine Developing Multi-Agent Systems with JADE / Fabio Luigi Bellifemine. - Москва: ИЛ, 2016. - 300 с.
6. Герберт, Шилдт Java 8. Руководство для начинающих / Шилдт Герберт. - М.: Диалектика / Вильямс, 2015. – 899 с.
7. Давыдов, Станислав IntelliJ IDEA. Профессиональное программирование на Java / Станислав Давыдов , Алексей Ефимов. - М.: БХВ-Петербург, 2015. - 800 с.
8. Технології створення програмних продуктів та інформаційних систем : навч. посібник / М. Ю. Карпенко, Н. О. Манакова, І. О. Гавриленко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 93 с.
9. Сеттер, Р. В. Изучаем Java на примерах и задачах / Р.В. Сеттер. - М.: Наука и техника, 2016. - 240 с.
10. Хеффельфингер, Дэвид Java EE 7 и сервер приложений GlassFish 4 / Дэвид Хеффельфингер. - М.: ДМК Пресс, 2016. - 332 с.
11. Шевчук І. Б. Інформаційні технології в регіональній економіці: теорія і практика впровадження та використання : монографія. Львів : Видавництво ННБК «АТБ», 2018. 448 с
12. Язык программирования Java SE 8. Подробное описание. - М.: Вильямс, 2015. - 672 с.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Комп'ютерне програмування (Електронний навчальний курс). – <http://it.nubip.edu.ua/course/view.php?id=150>
2. Уроки по основам языка программирования JAVA для начинающих : [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fandroid.info/tutorialpo-osnovam-yazyka-programmirovaniya-java-dlya-nachinayushhih/>
3. Энциклопедия языков программирования : [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://progopedia.ru/>
4. Мова програмування Java та середовище NetBeans : [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://www.intuit.ua/studies/courses/569/425/info>
5. The Java Tutorials. – <http://docs.oracle.com/javase/tutorial/>
6. Java™ Platform, Enterprise Edition
7. API Specification. –<http://docs.oracle.com/javaee/6/api/>
8. NET Framework 4.5. – [http://msdn.microsoft.com/en-us/library/w0x726c2\(v=vs.110\).asp](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/w0x726c2(v=vs.110).asp)